

Evropské alternativy k balkánské cestě

S uzavřením uprchlické trasy přes Maqedonii, Srbsko, Chorvatsko, Slovinsko a Rakousko hledají migranti nové možné cesty do Evropy.

Zdroj: Financial Times, agentury, Graphic News

nejdou klíčovým problémem a ani Turecko, které investuje značné částky do rozvoje země, je úplně nepotřebuje. Pro tureckého lídra Erdoğana, režijního strategii ze svého ankarského paláce za půl miliardy eur, je důležité upevňování vlastních pozic. Prezidentovi obdivujícímu osmanské sultány jde Evropa na ruku a on sám chce vstoupit do dějin jako ten, kdo svému národu otevřel její brány.

Vezměte další migranty

Od neděle by všichni uprchlíci připlouvající na řecké ostrovy měli být vraceni zpátky do Turecka. Za každého Syřana mezi nimi by přitom EU měla vyvezdout z tureckého území jednoho syrského občana, přednostně ty, kteří se nenechali nalákat na cestu s pašeráky. „Doufejme, že tím nelegální migrace skončí,“ řekla německá kancléřka Merkelová.

Otázkou ale je, kolik míst je Evropa Syřanům ochotná nabídnout. Zatím by to mělo být celkem 72 000. Z toho 18 000 lidí v rámci loňské dohody přebírat uprchlíky z oblastí bezprostředně sousedících se Sýrií. Další 54 000 míst plánuje EU využít z loni schválených 160 000 uprchlíků, kteří měli být přerozděleni z Itálie a Řecka v rámci uprchlických kvót. K tomu ale bude potřeba nový souhlas členských zemí. To přinese zřejmě další spory mezi státy Unie, protože ochota přijímat běžence prudce klesá. Na rozdíl od léta, kdy se o kvótách jednalo, už některé státy – jako třeba Polsko nebo Slovensko – jasně vyhlásily, že k sobě nikoho nevezmou. Jiné, zejména Skandinávie, naopak deklarovaly dosažení stropu migrantů.

Jenže syrských běženců je podle různých zdrojů v Turecku 1,7 až 2,5 milionu. I kdyby měla ambice jít do Evropy být jen třetina, stále je to nejméně 600 000. Také podle tureckých představitelů by přesídlovací program měl být určen

■ Děti v roli pašeráků lidí

Řecká policie se při chytání převaděčů už mnohému naučila, říká režisérka Marianna Ekonomu. Její dokument *Útěk bez konce* vypráví o dvou kurdských chlapcích, kteří čekali ve vězení na rozsudek za pašování uprchlíků z Turecka do Řecka. Film se promítal v rámci festivalu Jeden svět.

Kurdské uprchlíky z vašeho filmu, Jasíma a Alsaleha, policie bez důkazů obvinila, že organizovali plavbu běženců na člunu. Jak je to možné?

Oba chlapci byli jednoznačně oběti, ale jedinými svědky jsou tu policisté, kteří se zeptali – kdo řídil tu loď? Pašeráci jsou chytří, dobře znají řecký trestní zákoník a vědí, že by mohli strávit zbytek života ve vězení. Využívají proto právě takové kluky, vystrašené a důvěřivé, kteří si neuvědomují možné riziko.

ve vazbě, aniž se dostane k soudu. To se taky přihodilo jednomu z chlapců, vina nebyla prokázána, opustil vězení a odjel dál do Evropy. Druhý byl po vynesení rozsudku podmíněčně propuštěn, ale měl nařízeno zůstat tři roky v Athénách.

Dokážou se z chyb policisté poučit?

Policie je pod tlakem a snaží se, jak může. Zatýká ty, o nichž se domnívá, že jsou pře-

Copak policie, státní zástupci a soudy nedokážou rozlišit pašeráky od obětí?

Zprvke naše soudnictví pracuje velmi pomalu. Podle zákona může obviněný strávit 18 měsíců

vaděči, a přitom chybuje. Policie a ministerstvo spravedlnosti o tom vědí, situace se už zlepšuje. Nestává se už tak často, že by kvůli převaděčství končili ve vězení mladiství, očividně zneužití pašeráky ke špinavé práci. Za poslední rok migrační krize se naše policie hodně naučila.

Jak Řekové přijímají uprchlíky – změnil se pohled na krizi v posledních týdnech?

Řecko stále ukazuje svoji humanitní tvář. Jenže země je v hluboké ekonomické krizi a nemá peníze ani infrastrukturu, aby se o takové množství uprchlíků postarala. Stejně tu nikdo z nich ani nechce zůstat. A teď naopak některé země „schengenu“ zavírají hranice. Evropa by nás v tom neměla nechávat samotné.

Tomáš Vlach ■